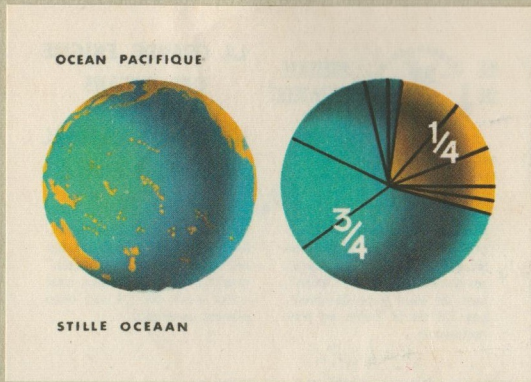

Planète "Océan" - L'hémisphère de gauche n'est rien moins que la Terre qui devrait se nommer plutôt "Océan", tant les eaux y prédominent. Les 3/4 de la Terre en sont recouverts.

Planète "Océan" - De linker hemisfeer is wel degelijk de Aarde, die echter "Océan" mocht genoemd worden, daar water ruim de 3/4 van onze planeet overdekt.

Quant à notre planète la "Terre", nous aurions pu l'appeler l' "Eau"; que sont nos continents en regard de l'étendue des océans qui représentent les 3/4 du globe! Si notre planète était parfaitement plate, sans montagne aucune, elle ne serait qu'un seul et unique océan profond de 3200 m! Alors que le monde des hommes se surpeuple, les 3/4 de la surface de notre planète sont pratiquement vierges et inexplorés, soit 314 millions de km². Compromis entre ciel et terre, espace géant où l'on se meut sans poids comme en pleine apesanteur, les océans posent des énigmes hallucinantes: nos continents flotteraient sur un substratum de "sima" visqueux tandis que les fonds océaniques reposeraient sur une sorte de basalte, ainsi l'Afrique s'éloignerait de l'Asie d'un centimètre par an.

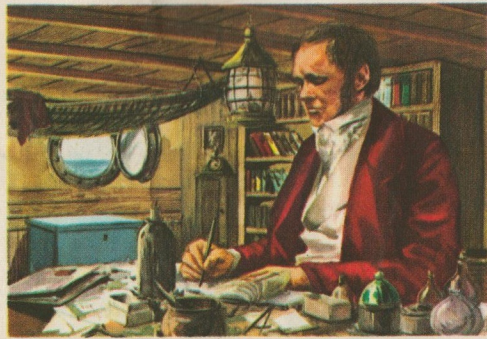
On a cru très longtemps que dans les grands fonds obscurs de l'océan, dans cette partie que n'a jamais scrutée la lumière depuis la constitution de la Terre, toute vie était impossible. Or, en 1860, un câble, disposé à 2195 m sous l'eau, fût remonté tout incrusté de coraux et autres animalcules.

Les océans ne sont pas seulement imprégnés de vie jusque dans leur tréfonds, ils sont encore les dépositaires de richesses englouties par des centaines de mètres de fond sous l'eau, la vase et les sédiments. L'homme apprendra l'art de se mouvoir dans ces mines à trésors... apprendre ou "réapprendre" disait Darwin qui, en pleine mer, eut la révélation de l'évolutionisme, de l'origine marine de tous les êtres vivants quels qu'ils soient, reprenant en cela une très vieille théorie de Plin l'Ancien.

Apprendre à connaître les océans, c'est aussi reconstituer l'histoire du monde. A la surface du sol, l'érosion entame les montagnes, mais à 100 mètres sous l'eau, des zones immenses ne subissent aucun mouvement d'aucune sorte, l'immobilité y est totale et l'aspect géologique du paysage sous-marin est admirablement conservé dans sa netteté primitive; les montagnes des grands fonds sont telles que les ont faites les plissements d'il y a des millions d'années; les historiens n'ont plus qu'à décrire ce qu'ils voient pour raconter les premières heures de la Terre. L'histoire des hommes s'y trouve aussi recueillie ça et là par ces épaves nombreuses en pages éparées d'un grand livre qui n'est pas, hélas, sur le point de s'achever.

A propos du Lusitania, cet orgueilleux paquebot qui fut torpillé en 1915 entraînant la mort de 1200 personnes, le procédé acoustique "fathometer" nous livre le fantôme sonore de sa silhouette encore fièrement dressée par 80 m de fond.

Vaisseau amiral, le Vasa allait faire l'orgueil de la Suède du XVIIe s., lorsqu'il donna de la bande et sombra le jour-même de son lancement. Trois cents ans plus tard, les techniques modernes permirent de renflouer le beau bateau qu'un hasard avait préservé des déprédations du ver d'eau et de la mousse. On récupéra toutes ces richesses, y compris du beurre datant de 1628 et, chose extraordinaire, encore fort bon!

Darwin (1809-1882) - Dans sa cabine, à bord du "Beagle". Darwin écrit des pages devenues célèbres sur l'origine des espèces, dont il eut la révélation aux îles Galapagos où vivent des animaux étranges.

Darwin (1809-1882) - In zijn cabine op de "Beagle" schreef Darwin zijn beroemde bladzijden over de oorsprong van de dingen, na een inval die hij kreeg op de Galapagos-eilanden waar vreemde dieren leven.

Onze planeet de "Aarde" hadden we even zo goed het "Water" kunnen noemen, want wat betekenen onze vastelanden tegenover de uitgestrektheid van de oceaan die 3/4 van de aardbol beslaat! Indien onze planeet volkomen effen was, zonder verhevenheden, dan zou ze één enkele oceaan zijn met een diepte van 3200 m! Terwijl de mensenwereld stilaan overbevolkt raakt, blijven 3/4 van de oppervlakte van onze planeet, dus 314 miljoen km², zo goed als onaangeroerd en niet verkend.

De oceanen, die reusachtige ruimten tussen hemel en aarde, waarin men geen gewicht meer heeft zoals bij afwezigheid van zwaartekracht, zijn vol hallucinerende raadsels: onze werelddelen zouden drijven op een substraat van kleverig "sima" en de oceandiepten zouden steunen op een soort basalte. Zo zou Afrika zich ieder jaar één centimeter van Azië verwijderen.

Lang heeft men geloofd dat in de duistere diepten van de oceaan, waar sinds de vorming van de Aarde nooit een lichtstraal binnendrong, geen leven mogelijk was. Maar in 1860 werd een kabel op 2195 m onder de zeespiegel gebracht en bovengedaald vol koralen en andere minuscule diertjes.

De oceanen zijn niet alleen tot in hun diepste diepten vol leven, zij bewaren ook de rijkdommen die verzwolgen zijn in de honderden meters modder en sediment op de bodem. De mens zal zich echter leren voortbewegen in deze schattenmijnen... of is het een "terug leren" zoals Darwin beweerde, die in volle zee de evolutieleer ontdekte en het inzicht in de oorsprong uit de zee van al de levende wezens die er zijn, een leer die trouwens bij een zeer oude theorie van Plinius de Oudere ging aanleunen.

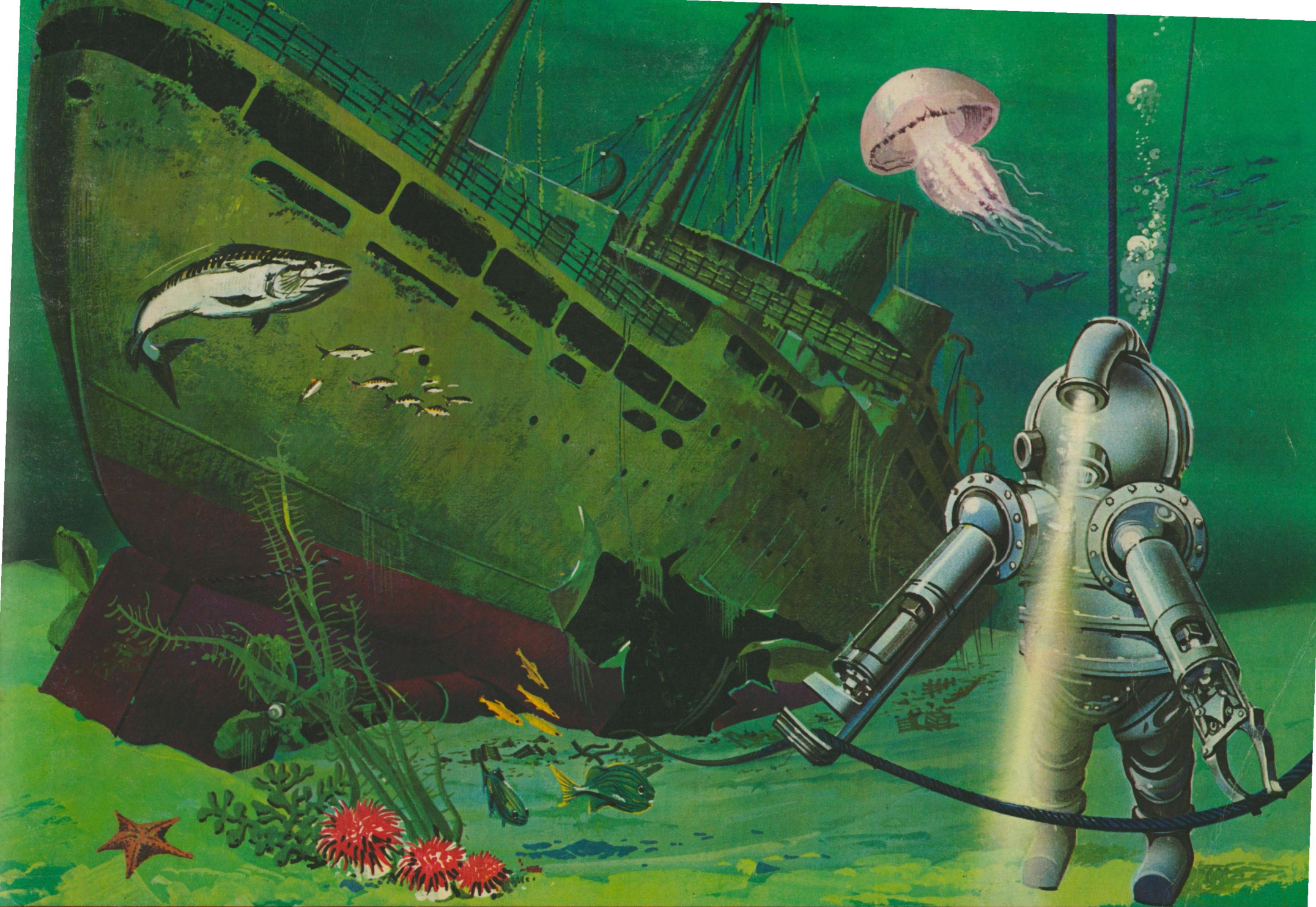
De oceanen leren kennen is tevens de wereldgeschiedenis weder samenstellen. Op de aardbodem worden de bergen door erosie aangevreten, maar op 100 meter onder water ondergaan onmetelijke streken geen enkele wijziging meer; daar heerst een totale onbeweeglijkheid en het geologisch aspect van het onderzees landschap wordt prachtig bewaard in zijn oorspronkelijke scherpte; de bergen in de diepten van de zee zien er nog altijd zo uit als ze vóór miljoenen jaren door aardplooien ontstonden; de historici hoeven nog slechts te beschrijven wat zij zien om over de vroegste periode in het bestaan van de Aarde te handelen. De geschiedenis van de mensheid spreekt er hier en daar uit de talrijke wrakken, die even zoveel bladzijden betekenen in het grote boek, waar helaas nog steeds dergelijke bladzijden worden aan toegevoegd.

Van de Lusitania, de trotse oceaanreus die in 1915 werd getorpedeerd, waarbij 1200 personen om het leven kwamen, levert het akoestisch procédé "fathometer" ons een spookbeeld in klank, dat ons zijn fiere gestalte nog kranig rechtop toont op 80 m diepte. Het admiraalschip Vasa zou in de XVIIe eeuw de trots van Zweden zijn, maar de dag waarop het van stapel liep helde het over en verging. Drie eeuwen later kon men dank zij de moderne techniek het mooie schip weer aan de oppervlakte brengen. Door een toeval bleef het van waterwormen en mos gevrijwaard en men kon zijn rijkdommen heroveren, zelfs de boter uit 1628 die, vreemd genoeg, nog zeer goed was!

Vaisseau amiral - Le "Vasa", orgueil de la Suède du XVIIe S., coula dès son lancement. Aujourd'hui, la technique moderne a ramené au grand jour cette splendeur d'autrefois.

Admiraalschip - De "Vasa", trots van Zweden in de XVIIe eeuw, zonk kort na zijn waterlating. Thans heeft de moderne techniek die pracht van eertijds weer aan het daglicht gebracht.

la grande énigme des océans
het grote raadsel van de oceanen

JACQUES

presenteert

de OCEANOGRAPHIE

présente

I' OCEANOGRAPHIE